

o tom, že žalovaná tohoto práva nabyla v důvěře, že zástavní právo žalující strany netrvá. Zástavní právo žalobkyně bylo zde tedy v době exekučního zabavení, má přednost před zástavním právem žalované, ježto vzniklo dříve (§ 258 ex. ř.). Zástavní právo, nabyté žalobkyní a znatelné, je právem věcným, absolutně i proti pozdějším nabyvatelům práva na uspokojení působivým, zejména když bylo znatelné i v době nabytí tohoto práva na uspokojení. Proto může se dovoatelka tohoto práva, platnosti jeho nabytí i přednosti dovolávat před zástavním právem žalované.

Čís. 4042.

I v případech §u 371 čís. 1, 2 a 4 ex. ř. lze zrušit zajišťovací exekuci jen z důvodů §u 376 čís. 1, 2, 3 ex. ř.

(Rozh. ze dne 3. července 1924, R I 528/24.)

Soud první stolice zrušil k návrhu dlužníka zajišťovací exekuci vzhledem k tomu, že rozsudky nižších soudů, na jejichž základě byla vedena zajišťovací exekuce, byly rozsudkem nejvyššího soudu zrušeny a věc vrácena soudu první stolice k novému projednání a rozsouzení.

Rekursní soud zamítl návrh na zrušení zajišťovací exekuce. Důvody: Právem dovolává se stěžovatel rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1743 sb. n. s., dle něhož exekuci zajišťovací lze zrušit jen tehdy, byla-li současně prohlášením neplatnosti nebo neúčinnosti rozsudku neb s jeho zrušením oduznána pohledávka, o jejíž zjištění jde, nebo současně byl zjištěn právoplatně její zánik. V tomto případě pohledávka nebyla právoplatně oduznána, aniž bylo vyřčeno, že zanikla, nýbrž, jak strana povinná sama uvádí, rozsudkem nejvyššího soudu byly rozsudky nižších stolic, na jejichž základě vymáhající strana vedla zajišťovací exekuci, zrušeny a věc vrácena na soud první stolice k novému jednání a vynesení rozsudku. Není tedy zrušení exekuce odůvodněno a poukazuje se v ostatním na důvody onoho rozhodnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Kdy se může povolená zajišťovací exekuce zrušit, udává § 376 ex. ř., ale ani jeden z případů tam naznačených není uplatňován. V úvahu mohl by přijít toliko předpis čís. 3, který však podmínkou zrušení činí, by pohledávka byla věřiteli oduznána, což však v tomto případě ještě nenastalo. Ovšem jest projednávaný případ, kde povolena zajišťovací exekuce podle § 371 čís. 1 ex. ř. nové znění na základě souhlasných rozsudků dvou nižších stolic, jež pak nejvyšším soudem pro neúplnost řízení byly zrušeny, případem novým přičiněným teprv novelou o úlevě soudům ze dne 1. června 1914 čís. 118 ř. zák. (čl. VIII č. 46), takže § 376 ex. ř. na něj nemyslí a myslet nemohl, nemají tedy důvody rozhodnutí čís. 1745 sb. n. s., jež jednalo o případě zajišťovací exekuce podle §u 370, a jejichž se rekursní soud dovolává, pro něj významu, ale právě z § 371 v porovnání s § 376 podává se jasně, že zákonodárce stojí na stanovisku náhled stěžovatelův odmítajícím. Ono nové ustanovení vloženo jest totiž do § 371 ex. ř. tak, že přičleněno k předpisu čís. 1 jako souřadný člen se starým, tam již obsaženým případem, jenž je ten, že

povoluje se zajišťovací exekuce i bez podmínky §u 370 t. j. bez osvědčení nebezpečí (ohrožení), pakli je tu rozsudek pro uznání a bylo do něho podáno odvolání, musí tedy s projednávaným případem, jež zákonodárce oním zařazením prohlásil za případ podstatně stejné povahy, jakým také skutečně je, a jenž záleží v tom, že povolena zajišťovací exekuce na základě potvrzujícího rozsudku druhé stolice, když do něho podáno dovolání, naloženo býti stejně, docela tak, jako zákonodárce v § 376 naložil s oním starším, již původně v čísle 1 obsaženým. Jak tedy s tímto tam naložil? Jistě že je značný a podstatný rozdíl mezi případem §u 370 a případy §u 371, právě proto, že tam ohrožení pohledávky je, zde pak není podmínkou povolení zajišťovací exekuce. Není to v pravdě tedy ani tak zajišťovací exekuce, jako spíše exekuce prozatímní, dovolujeť se proto, že nárok se zakládá na prozatímní titul, mající v sobě neobyčejnou sílu, takže pravidelně předpokládati lze, že vydrží, a není to exekuce definitivní (uhražovací) jen proto, že přece je tu ještě možnost, že bude zvržen, ježto podán do něho opravný prostředek tam zmíněný. Tituly ty jsou: rozsudek pro uznání, o němž lze říci, že by tu musily býti prazvláštní a naprosto neobyčejné okolnosti, aby mohl býti zvržen, a jemuž zákonodárce na roveň postavil konformátní rozsudky obou nižších stolic, dále platební příkaz mandátní nebo směnečný, tedy titul, který se zakládá na listinu úplné víry hodnou (§ 548 a 557 c. ř. s.), nebo platební rozkaz syndikátní, který předpokládá, že nárok byl už státem nebo vůči němu uznán a jím splněn (§ 19 zák. synd.), dále platební rozkaz upomínací, který pro nepodání odporu již v právní moc vešel, takže se rovná každému rozsudku v právní moc vešlému, ať kontumačnímu ať kontradiktornímu, na základě něhož může vedena býti exekuce uhražovací, jenže se po podání žádosti za uvedení v předešlý stav pro zmeškání roku neb odvolání povoluje odklad exekuce (§ 42 čís. 2 ex. ř.), a konečně právoplatné rozhodnutí trestního soudu u soukromoprávních nárocích v t. zv. řízení adhaesním, když povolena obnova trestního řízení. Potud § 371. Ale § 376 velmi dobře o všech těchto případech §u 371 věděl, zákonodárce při něm na ně nezapomněl, jak dokazuje bezpečně to, že ho v něm cituje (v § 376 pod. č. 4 citován § 371 čís. 3), a tak tedy z toho plyne, že § 376 vztahuje se jak na zajišťovací exekuci, povolenou dle § 370, tak na zajišťovací exekuci povolenou dle §u 371 s jedinou toliko výjimkou, kterou v čís. 4 předepsal, učiniv ohledně platebního rozkazu upomínacího (§ 371 čís. 3) opatření zvláštní, že totiž exekuce ku zajištění na základě něho povolená se zruší, jakmile návrhu na navrácení v předešlý stav právoplatně místa dáno, kdežto jinak dle čís. 1, 2, 3 vyhledává se k zrušení exekuce zánik pohledávky a nestačí pouze zánik exekučního titulu. Jestliže tedy zákonodárce v §u 376 o případech §u 371 věděl a neučinil ohledně nich žádného zvláštního opatření vyjma případ čís. 3, možno i v případech čís. 1, 2 a 4, pod něž i projednávaný případ spadá, zahrnut jsa v č. 1, zrušiti exekuci zajišťovací jen z důvodů §u 376 čís. 1, 2, 3, z nichž tu žádného bezesporně není. Nerozhoduje tedy nikterak, že exekuční titul, na jehož základě exekuce zajišťovací povolena, byl zrušen a již neexistuje, ačkoli zajisté jsou tu jisté důvody, které v nauce (de lege ferenda) pro zrušení exekuce mluví a to ne pouze ten formální, že právě titul exekuční, bez něhož exekuci povoliti nebylo lze, jest odklizen a

zničen, nýbrž i hospodářský, že totiž předmět majetkový exekucí ku zajištění zasažený jest odňat z dispozice dlužníkovy, ačkoli snad nárok věřitelův vůbec neexistuje, a nebude více uznán, avšak tu právě zákon učinil opatření tomu odpovídající, přiznav v §u 376 poslední odstavec dlužníku nárok nejen na náhradu všech útrat exekučních, nýbrž i na náhradu škody, protože věřitel, jak motivy praví, zasáhl neoprávněně do jeho majetkové sféry. Tím tedy zákonodárce jediný věcný důvod proti zachování zajišťovací exekuce svědčící odklidil, kdežto formální důvod, že exekučního titulu není více, nemohl ho másti, ježto ten u něho překonati musily praktické zřetele, aby exekuce jednou už povolená nebyla rušena, dokud věc není definitivně rozhodnuta — nárok uznán neb odůznán —, neboť to, co stěžovatel míní, že pak-li by odpůrce jeho i nyní po zrušení exekučního titulu opět dosáhl svého času nového potvrzujícího rozsudku odvolacího soudu, mohl by znova exekuci zajišťovací vymoci, bylo by zajisté velmi nehospodářské již k vůli opětování exekučních útrat. Dlužník je nárokem na náhradu všech případných škod kryt i ať tedy exekuce provedená zůstane v platnosti i zde, tak jakoby tomu bylo i tehdy, kdyby v souřadném případě rozsudek pro uznání, na nějž exekuce zjišťovací povolena, byl zrušen, v případě to, ježž zákonodárce již při sdělávání § 376 znal a v témž smyslu s ním naložil. S opačným náhledem Neumanna Kom. 1910 str. 1066 a praxí tam dovolanou nelze tedy souhlasiti.

Čís. 4043.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a nař.).

Převyšují-li smluvené nebo vyplacené zaopatřovací požitky výši, stanovenou zákonem, netřeba se zabývatí otázkou, do které skupiny tabely k zákonu jest zaměstnance zařaditi.

Při výměře zaopatřovacích požitků nelze přihlížeti pouze k platům, k nimž se zaměstnavatel výslovně zavázal, naopak jest zahrnouti do nich i takové přídavky, jež vypláceny byly v určitých obdobích vzhledem k mimořádným poměrům válkou vyvolaným.

Při výměře výše příspěvků nelze přihlédnouti k tomu, zda drahota od roku 1921 polevila.

(Rozh. ze dne 3. července 1924, Rv I 542/24.)

Žalobce domáhal se na žalovaném placení zaopatřovacích požitků dle skupiny IX. zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a n. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Spor točí se pouze o dvě otázky, zda totiž žalobci přísluší požitky zaměstnanců skupiny 9., v tabulce zaopatřovacích požitků vyznačené, či požitky skupiny 8., do níž ho zařaditi chce žalovaný, a pak zda do zaopatřovacích požitků, žalobci posud vyplácených, započítati dlužno mimořádné drahotní přídavky, žalovaným žalobci poskytnuté. Připojiv se v oné otázce k názoru žalobcovu, uvedl odvolací soud dále v d ů v o d e c h: Zcela po právu započeti prvý soud mimořádné drahotní, správně nákupní přídavky, žalobci žalovaným poskytnuté, do jeho